

Evje og Hornnes kommune

Rådmann/Administrasjon

Administrativt vedtak

Sak nr. 76/09

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår ref:
2009/333-4

Saksbeh:
Line Håberg Løvdal ☎ 37 93 23 22
E-post: line.loevdal@e-h.kommune.no

Arkivkode:
A00

Dato:
16.11.2009

Høringsuttale NOU 2009:18: Rett til læring

Evje og Hornnes kommune som høringsinstans ønsker, i samarbeid med enhetsledere ved grunnskolene i kommunen og kommunens barnehage, å komme med høringsuttale. Høringsuttalelsen omhandles ikke alle forslagene, men noen utvalgte kapitler og forslag innenfor disse.

Kapittel 13, Tidlig innsats og forebygging

Strekpunkt 3; Kommunen får plikt til å sikre språkkartlegging av barn omkring fylte tre år, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges.

Evje og Hornnes kommune er skeptisk til at det innføres en plikt til å kartlegge barn fra fylte tre år. Barnehagene benytter per i dag kartleggingsmaterieell for å tilrettelegge for barns språkutvikling, samt for å fange opp barn som en er bekymret for. Materiellet brukes som et observasjonsmaterieell i det pedagogiske arbeid i barnehagen. Det innebærer ikke at alle barn skal kartlegges. Vi mener derfor at innføring av en plikt til språkkartlegging, og hyppigheten av denne må pedagogisk vurderes. Et annet moment som det også bør sees mer på er organiseringen av språkkartlegging i forhold til barn som ikke går i barnehage. Hvem har ansvar for denne språkkartlegging, hvordan skal den gjennomføres, og hva skal kartleggingen benyttes til.

Når det gjelder kartleggingen på begge språk for tospråklige barn, så ser vi at dette kan bli utfordrende med tanke på kompetanse i kommunen både i forhold til kartlegging, språkutvikling og i forhold til språkkompetanse på de ulike morsmål. Eventuelt kjøp av tjenester fra tolketjenesten til å utføre kartlegging på morsmål innebærer ikke kartleggingskompetanse. Hvordan kan man sikre at kvaliteten på denne kartleggingen blir god nok? Utfordringen er, slik vi ser det, hvordan kan vi sikre kompetanse på morsmål og på kartlegging av morsmål for at denne skal bli kvalitativt god nok.

Strekpunkt 4; Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Evje og Hornnes stiller seg undrende til forholdet mellom innføring av læringsbok og et dokumentasjons og rapporteringssystem som skal frigjøre ressurser til lærings og utviklingsarbeid. Dokumentasjon av det enkelte barn slik det skisseres ved innføring av læringsbok vil være tidkrevende arbeid, og vi ser for oss at dette vil medføre at pedagogisk leder/kontaktlærer blir mindre tilstede i arbeid med barna i barnehagen/skole. Vi stiller også spørsmål om hvem som vil eie disse opplysningene? Vil det være skolen eller eleven? Evje og Hornnes kommune opplever at en ved å innføre læringsboka beveger seg i retning av et

måldokument og en individuell plan for det enkelte barn. Og at en med dette også arbeider i retning av et enkeltvedtak. Kommunen er enig i særmerknad fra utvalgsmedlem Jorun Sandsmark, KS, om at gjeldende lovverk er klar på at barnehage- og skoleeier har ansvar for å følge opp barns og elevers utvikling og læring. Vi mener at læringsbokas funksjon og omfang må utredes mer, og at dens funksjon og juridiske status må avklares, før denne eventuelt innføres.

Kapittel 14, Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

Strekpunkt 1; Retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 erstattes av en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

Evje og Hornnes kommune støtter forslaget om at den individuelle retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 opprettholdes, men er ikke enig i at dette skal erstattes med betegnelsen rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Vi mener at dette er en uklar betegnelse, og at elevens individuelle rett til spesialundervisning vil svekkes. En ekstra oppfølging og tilrettelegging i opplæringen som trolig vil gjelde 25 % av elevene, må gi ekstra ressurser i form av kompetent personell og funksjonelt utstyr. Vi mener at betegnelsen; rett til spesialpedagogisk hjelp, er en mer dekkende betegnelse.

Strekpunkt 2; Når tiltak som er satt inn for å bedre læringsutbyttet ikke har hatt ønsket effekt, må barnehage/ skole og PP-tjeneste samhandle om den videre tilretteleggingen.

Dette forslaget støttes av Evje og Hornnes kommune. I tillegg mener vi at foreldre også bør nevnes.

Strekpunkt 5; Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

Evje og Hornnes kommune ser det som vanskelig å fatte enkeltvedtak uten at det foreligger en saksutredning fra PP-tjenesten. Barnehagene og skolene setter per i dag, i verk tiltak for å tilrettelegge og tilpasse opplæringen ut fra barnets behov, uten at det foreligger en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten men basert på barnehagen/skolens egne observasjoner og vurderinger. Det fattes dog ikke enkeltvedtak, men er en del av arbeidet med tilpasset opplæring for den enkelte elev.

Kommunen mener at samarbeid med PP-tjenesten i forhold til utredning av elever og sakkyndighetsvurdering er nødvendig for et likeverdig opplæringstilbud, og for å sikre et kvalitativt tilbud for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Skoler og barnehager har svært ulik kompetanse, og hvordan sikrer en at regelverket forstås og praktiseres likt dersom skole/barnehage kan fatte enkeltvedtak uten sakkyndig vurdering. Den kompetansen som PP-tjenesten innehar som sakkyndig instans er vesentlig i der spesialpedagogiske arbeidet.

Strekpunkt 6, Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringsplikt alder hjemles i barnehageloven.

Evje og Hornnes kommune støtter dette forslaget. Samtidig stilles det spørsmål om dette er selvsagt, så lenge barnehagen er et frivillig tilbud. Vi mener derfor at rett til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder fortsatt må være hjemlet i opplæringsloven: Dette for å ivareta barn under opplæringspliktig alder som ikke går i barnehage.

Kapittel 16; PP-tjenesten og statped.

Strekpunkt 5; Statped organiseres i fire samorganiserte og samlokaliserte spesialpedagogiske regionsenter, sammenfallende med helseforetakenes regionsstruktur.

Evje og Hornnes kommune stiller spørsmål om denne organiseringen vil ha stor nytteverdi for kommunene og brukerne der. At Sørlandet kompetansesenter, som ett av seks sentre for sammensatte lærevansker, foreslås lagt ned ser vi som uheldig. Med det er det en fare for at det eneste spisskompetansemiljøet på dette feltet mellom Oslo og Bergen forsvinner. En sentralisering i regionsentre, slik det er skissert i høringen, vil for sørlandsregionen bety større avstand og mindre ressurser enn tidligere. Vi er bekymret for konsekvensene for barn og unge med spesielle behov, både i førskolealder og skolealder dersom Statped mister spisskompetanse bygd over år. Vi opplever at det vil ramme små og mellomstore kommuner som i dag er de som i størst grad benytter seg av statlig bistand i saker som krever kompetanse som de selv ikke innehar. Evje og Hornnes kommune vil i liten grad være i stand til å bygge opp en tilsvarende kompetanse selv, og har behov for å hente vår restkompetanse fra Statped ved behov. Vi opplever også at det ikke er kommunens oppgave å til enhver tid besitte den spisskompetansen som det Statped innehar, men at en heller kan innhente denne kompetansen ved behov.

Evje og Hornnes kommune mener at Statped er en viktig spisskompetent tjeneste som er nødvendig for å sikre alle barn forsvarlig opplæring i sin kommune, i sin hjemmeskole. Norge er et land med spredt bosetning og små kommuner, og at staten stiller Statpeds kompetanse til rådighet for kommunene, er en garanti for at dette fortsatt kan være et særpreg.

Vi mener at avstanden til brukeren blir stor dersom det ikke finnes Statped kompetanse mellom Oslo og Bergen. Vi støtter forslaget om regionalisering av Statped, men mener at det bør etableres en femte region, et "Statped Sør", for å sikre nærhet til brukere og oppdragsgivere i landsdelen. Det vil si en utvidelse med en ekstra region i forhold til forslaget som er beskrevet i høringen.

Kapittel 18, Økt kompetanse på alle nivåer.

Strekpunkt 2; Ordningene for etter- og videreutdanningstilbud blir styrket, både når det gjelder allmenn kvalifiseringen og kvalifisering med hensyn til barn og elever med behov for ekstra tilrettelegging.

Evje og Hornnes kommune har god erfaring med etterutdanning for personalet i skole og barnehage med bakgrunn i at et slikt tilbud kommer flere ansatte til gode og den enkelte enhet får en bredere og styrket totalkompetanse. Grunnutdanningen for førskolelærere og lærere har ikke hatt spesialpedagogiske tema på flere år. Dette innebærer et økt behov for kompetanseheving i mange skoler og barnehager, og for flere ansatte. Vi opplever at det er viktig at det legges til rette for etterutdanning, mer enn videreutdanning. Etterutdanning organiseres over tid og i samarbeid med et Universitet /høyskolemiljø med tilbud om veiledning mellom forelesningene/kursdagene.

Vi mener at et kompetanseutviklingsprogram for barnehager og skoler må ha sentrale føringer, men med så stor kommunal frihet at en kan ta hensyn til de lokale behov som er i barnehagene og skolene i kommunen/regionen.

Med hilsen
Evje og Hornnes kommune

Jens Arild Johannessen
rådmann